

עניני שבועות

שמותיו של החג

עצרת חג זה קשור לשבעת ימי חג המצות והוא כביכול, היום השמיני. כל ימי הספירה הם כמו חול המועד של חג הפסח, ושבועות הוא כשמיני עצרת. (שם זה אינו מוזכר במקרא וניתן ע"י חז"ל).

חג הקציר עונת הקציר של השנה מסתיימת בזמן חג זה אז קוצרים את החיטים, המבשילות מאוחר מכל תבואות השנה, ומביאים מהן בחג זה מנחה חדשה.

חג השבועות על שם שבעה שבועות שסופרים לפניו, וביום החמישים חג לד' ולתורה אשר נתן.

חג הביכורים ביום זה מתחילה עונת הביכורים, בה כל אחד לוקח מראשית- כל פני האדמה, משבעת המינים שנשתבחה בהם א"י, שם אותם בטנא, ומביאים לבית ד'.

מצוות החג

שתי הלחם: מנחה שהובאה מחיטים ו"התירה חדש" למנחות.

בכורים: כל אחד לוקח מראשית כל פרי אדמה משבעת המינים, שם אותם בטנא ומביאים לבית ה'.

מתן תורה

כשבא הקב"ה ליתן תורה לישראל, ירדו עמו עשרים ושתיים אלף מרכבות, מלאכים וקול – שופר נשמע באויר עד שרעש כל העולם, ויהיה העולם לחרדת אלוקים. כשנתן הקב"ה תורה על ישראל, היה קולו הולך מסוף העולם ועד סופו וכל מלכי הגויים אחזתם רעדה בהיכליהם ואמרו שירה. נתקבצו כולם אצל בלעם הרשע ואמרו לו: מה קול ההמון אשר שמענו? מבול בא לעולם? אמר להם: כבר נשבע הקב"ה שאינו מביא מבול לעולם. אמר לו שמה מבול שמים אינו מביא, אבל מבול של אש מביא? אמר להם: חמדה טובה יש לו, להקב"ה, בבית גנזיו שהיתה גנוזה אצלו תתקע"ד דורות קודם שנברא העולם, והוא מבקשה ליתן לבניו.. "ד' עוז לעמו יתן", מיד פתחו כולם ואמרו "ד' יברך את עמו בשלום".

אמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן: "כשנתן הקב"ה את התורה, צפור לא צייצה, עוף לא פרח, שור לא געה, אופנים לא עפו, שרפים לא אמרו "קדוש", הים לא נודעזע והבריות לא דברו. אלא כל העולם שותק ומחריש- ויצא הקול. "אנכי ד' אלוקיך".

מדוע נתנה התורה דוקא על הר סיני?

"למה תרצדון הרים גבנונים" אמר רבי יוסי הגלילי- "כשבא הקב"ה לתת את התורה בסיני, היו ההרים רצים ומתדיינים אלו עם אלו. זה אומר עלי התורה נתנת, וזה אומר עלי התורה נתנת. בא הר תבור מבית אילים, והר כרמל בא מאספמיא. זה אומר אני נקראתי וזה אומר אני נקראתי. אמר להם הקב"ה "למה תרצדון הרים גבנונים" כולכם גבנונים: על ראש כולכם נעשתה עבודה זרה, אבל סיני, שלא נעשתה עבודה זרה על ראשו, עליו נתנת התורה. "ההר חמד אלוקים לשבתו" עליו חמד הקב"ה לשבת. סיני, מהיכן בא? אמר רבי יוסי- נתלש מהר המוריה כחלה מעיסה ממקום שנעקד יצחק אבינו. אמר הקב"ה "הואיל ויצחק אביכם נעקד עליו נאה לבניו לקבל עליו תורה.

ממנהגי החג

תיקון ליל שבועות

סדר לימוד המיוחד לליל שבועות, ובו משולבים תורה שבכתב עם תורה שבע"פ ודברים מן הזוהר, וכן סדר תרי"ג מצוות בקצרה. נעורים כל הלילה ואומרים את התקון כדי לתקן פגם של מקבלי התורה שהיו בהם רבים שישנו באותו לילה ומשה הוציאם שיבואו לקבל את התורה.

מאכלי חלב - מדוע?

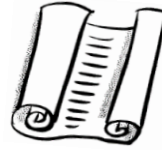
- עד מתן תורה, הותר להם בשר ללא שחיטה, וכן בשר בהמה טמאה. לאחר שנתנה התורה בה נצטוו על השחיטה ועל מאכלות אסורות, הפכו כל כליהם טריפה והיו צריכים להכשירם. אולם, משום שהתורה נתנה בשבת, לא יכלו להכשירם ואכלו מאכלי חלב.
- "חלב" בגמטריא 40 כנגד 40 יום שהיה משה רבינו בשמים.
- הר סיני נקרא "גבנונים" על שהיה צח ולבן כגבינה.
- התורה אוהבת שפלות ומאכל חלב הוא מאכל של קטנות
- רמז לחלב בשבועות: מנחה חדשה לד' בשבועותיכם.

שוטחים עשבים - מדוע?

- זכר למתן תורה שהיה בהר ירוק.
- "יהדות נתנה בשושן" אל תקרי בשושן אלא בשושן, מכאן שמעטרים ספר תורה בשושנים.

מגילת רות

- ללמדך שאין התורה נקנית אל ביסורים.
- כל פרטי המגילה ארעו בתוקפת הקציר.
- רות בגימטריא תר"ו מספר המצוות שקיימה לאחר התגירותה.
- יצא ממנה דוד.

אקדמות

מי חברו?

רבי מאיר בן רבי יצחק שהיה חזן בעיר ורמייזא בה חי רש"י, ויש אומרים שלמד רש"י תורה מפיו.

המחבר, הוכרח להכנס לוויכוחים עם כמרים, שפיתוהו ושדלוהו לעזוב דתו ולקבל דתם, והוא השיב להם בקול מלא עוז ובטחה, וספר להם מגבורות הבורא, ממעלת התורה ומהשכר הצפון למקיימיה.

מעט זמן אחר הויכוחים נפטר המחבר. במותו השאיר אחריו את הפיוט ה"אקדמות"

תכנו של הפיוט מהו?

בשבח הבורא, בשבח התורה ובשבח ישראל מקבלי התורה.
הפיוט כתוב בארמית כדי שרק ישראל, אלה העוסקים בתורה ובדברי הראשונים, הם יבינוהו כל החרושים מסתיימים ב"תא", לרמז על התורה שאין לה סוף, שאחרי שהשלים האדם ולמד אותה והגיע לאות ת' מיד הוא חוזר ולומד מבראשית מתחיל שוב מא'.